

[Waldorff]

Den prisstoplov, som regeringen har fremsat forslag til her, adskiller sig lidt fra den stribe af prisstoplove, man i øvrigt har været ude for de sidste 4-5 år. Dels er den skrappere på den måde, at man ikke vil kunne indregne stigninger i råvarepriserne – det har man tidligere kunnet – dels er den i modsætning til tidligere adskilt fra lønstoppet rent teknisk, men selvfølgelig hænger de to ting helt sammen politisk. I alt andet væsentligt ligner dette lovforslag faktisk de andre prisstoplove, bl. a. derved, at det helt entydigt er det formål at stoppe lønningerne, at bremse lønningerne, regeringen følger. Prisstoppet er, som det er blevet sagt af flere, den glasur, som skal få arbejderklassen til at acceptere, at der nu skal gennemføres et lønstop. Det er helt entydigt det formål, regeringen satser på, og ikke et formål, der hedder at stoppe den galoperende inflation.

Realiteten er – det mener jeg i modsætning til hr. Askjær Jørgensen, som var heroppe før – at prisstoppet faktisk nok vil virke, vel at mærke i den periode, hvori det gælder, men det, der vil ske, i det øjeblik prisstoppet ophæves, og det er altså den 1. januar, er, at så vil vi få en prisekspllosion. Det var det, der skete i 1977, da det daværende prisstop udløb, og det var det, der skete i 1979. Man oplever en prisekspllosion, som betyder, at man, efter at stoppet er udløbet, er oppe på det samme niveau, som man ville have været, hvis prisstigningerne havde fortsat uafhængigt af et prisstop.

Det betyder selvfølgelig ikke, at regeringens formål med et prisstop så har været totalt mislykket i de tilfælde, vi snakker om her. Jeg mener faktisk, at i de tilfælde, hvor man har haft et prisstop, så har det virket på den led, som man ønskede at det skulle virke, nemlig ved, at man har givet lønarbejderne en tilsyneladende modydelse for et prisstop. Det, der så er sket, er, at lønstoppet er gået igennem, der har været en pause i prisstigningerne, men så er eksplosionen kommet på et tidspunkt. Man gjorde i 1977 det meget snedige, at man ud over denne mekanisme fik forhindret udløsning af en dyrtidsportion, som ellers ville være kommet i marts 1977, og da den så endelig kom, efter at prisekspllosionen var kommet, havde man gennemført en lovgivning, sådan at man kunne indefryse den dyrtidsportion, som man havde fået udskudt midlertidigt. Jeg mener faktisk,

at det prisstopforslag, som man fremsætter her, har samme formål. Formålet er at vinde tid til, at man kan lave et indgreb imod dyrtidsreguleringen. Det har ikke været nogen hemmelighed, heller ikke i valgkampen, at socialdemokratiet var klar til at lave det indgreb.

En af de ting, som har fået offentligheden til at falde på halen for dette prisstop og tale om et skrappt prisstopforslag, er bl. a. huslejestoppet. Det lykkedes faktisk regeringen at få det til at cirkulere et par dage, at nu skulle der være huslejestop. Så kunne man i det mindste sige, at de arme lønarbejdere da fik noget til gengæld for deres løntilbageholdenhed, deres ufrivillige løntilbageholdenhed. Når man efter et par dage endelig får smølet sig sammen til at dele de lovforslag ud, som man har reklameret for, så viser det sig, at der ikke er tale om noget huslejestop. Der er tale om, at 20-25 pct. af den eksisterende lejeboligmasse får et huslejestop, men for den resterende del – det almennyttige byggeri og det private udlejningsbyggeri i de regulerede områder – kommer der ikke noget huslejestop. Det betyder bl. a., at de lejligheder, der har fået varslet huslejestigninger den 1. december – det kan være på grund af varmeudgifter, det kan være på grund af ydre vedligeholdelse og sådan nogle ting – får de huslejeforhøjelser, uanset at man har lovet befolkningen, at nu skulle der være huslejestop til gengæld for et lønstop.

Jeg mener ærlig talt, at det nærmer sig bedrageri, når man siger, at man laver et huslejestop og dermed får skabt en psykologisk stemning, som gør folk motiverede for trods alt at acceptere lønstoppet, og det så viser sig, at der ikke er tale om sådan et huslejestop.

Der er andre ting, som er galt med dette lovforslag, bl. a. den udsmykning, man har lavet med hensyn til udbytternes størrelse, som selvfølgelig heller ikke får nogen virkning.

Det korte af det lange er, hvad enhver ved, at hvis et prisstop skal være til gavn for folk, så må det være et permanent prisstop, så kan det ikke være et prisstop, som bare udskyder prisekspllosionen. Derfor er der faktisk også kun én fornuftig konklusion på dette lovforslag, og det er, at nu gælder det altså om at sikre sig, nu gælder det om for arbejderne at være forberedte på, at den 1.